

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ЦЕНТР МІЖНАРОДНОЇ ОСВІТИ І СПІВРОБІТНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ХДАК

Василь ШЕЙКО

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ
З ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА»
ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ З ЧИСЛА ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН
ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ**

ВСТУП

Програма призначена для іноземних громадян, які виявили бажання здобувати освітньо-науковий ступінь «**ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ**» на території України і володіють мовою навчання (українською) в обсязі, який співвідноситься з рівнем «незалежного користувача» (згідно з класифікацією Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти).

Вступний іспит для абітурієнтів з числа іноземних громадян та осіб без громадянства з української мови (далі – вступний іспит) визначає рівень знань української мови та перевіряє комунікативну компетентність, володіння словниковим запасом і граматичними структурами, які відповідають стандартам Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

1. Мета та завдання вступного іспиту

Вступний іспит має на меті визначення рівня підготовки абітурієнтів із числа іноземних громадян та осіб без громадянства (далі – абітурієнти) з української мови для забезпечення якісної підготовки фахівців з числа іноземців та осіб без громадянства. Під час вступного іспиту абітурієнти повинні продемонструвати належний рівень сформованості мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей.

Мовна компетентність передбачає володіння абітурієнта фонетичними, орфоепічними, лексичними, орфографічними, граматичними та стилістичними нормами сучасної української мови.

Мовленнєва компетентність охоплює вміння абітурієнта сприймати і відтворювати інформацію українською мовою.

Соціокультурна компетентність передбачає знання абітурієнта з країнознавства, культурології, фонові знання тощо, а також уміння використовувати ці знання в різних мовних ситуаціях у процесі спілкування з представниками інших культур.

2. Вимоги до вмінь і навичок

Складовими мовленнєвої діяльності є рецептивні та продуктивні вміння.

Комунікативна мовленнєва компетентність кандидата має вияв у виконанні різних видів *мовленнєвої діяльності*, а саме: *сприймання, продукція, інтеракція* або *медіація* (зокрема усна або письмова). Кожен з цих типів діяльності може бути пов'язаний з текстами або в усній, або в письмовій, або в обох формах.

АНОТУВАННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ З ФАХУ

Вступний іспит передбачає оцінювання навичок писемного мовлення в межах професійних потреб здобувачів вищої освіти і, в першу чергу, навичок побудови писемного висловлювання (анотації) на основі наукового тексту за фахом, оволодіння необхідними лексико-семантичними конструкціями, які

використовуються під час опису та аналізу наукового тексту, продукуванні зв'язкового письмового висловлювання.

Анотація наукової статті за фахом передбачає насамперед уміння повно, точно і глибоко розуміти основну інформацію наукового тексту, визначити тему тексту, порядок викладу інформації в тексті, інтерпретувати висновки і оцінки автора, робити висновки і вміти подати власне ставлення щодо прочитаної інформації.

Анотація повинна мати оформлення вступного абзацу на достатньому рівні; точну передачу фактів, відсутність спотворення інформації; нейтральність суджень / передача авторського задуму; дотримання зв'язності і логічності; адекватну стислість тексту, а також правильне мовне оформлення. Рекомендований середній обсяг анотації 500-600 друкованих знаків

СПІВБЕСІДА ЗА ТЕМОЮ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Вступний іспит передбачає вміння вести діалог за темою майбутнього наукового дослідження. Під час вступного іспиту оцінюють зміст і комунікативну наповненість діалогічного мовлення, ефективність і повноту розкриття теми діалогу, адекватність наданої інформації, правильність застосування лексичних одиниць і граматичних конструкцій, доречність і точність використання їх в усному мовленні.

Абітурієнт повинен назвати тематику свого майбутнього дослідження, розповісти про роль майбутнього дослідження в розвитку науки, культури, мистецтва в рідній країні та в Україні.

3. Характер мовного матеріалу

Граматичний мінімум з української мови

1. Фонетика. Графіка.

Поняття складу. Наголос і ритміка слова.

Інтонація. Алфавіт. Співвідношення вимови і письма.

2. Словотвір.

Склад слова. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Основа слова.

Словотвір слів, що належать до різних частин мови (іменників, прикметників, дієслів).

3. Морфологія.

Іменник. Загальне значення іменника. Семантико-граматичні категорії іменника. Власні і загальні назви. Конкретні й абстрактні значення іменників. Категорія істот і неістот. Граматичні категорії іменника. Категорія роду. Категорія числа. Категорія відмінка. Категорія збірності й одиничності. Основні значення відмінків. Відмінювання іменників (однина, множина; тверда, м'яка, мішана групи). Деякі незмінювані іменники.

Прикметник. Значення прикметника. Якісні прикметники. Відносні

прикметники. Присвійні прикметники. Тверда і м'яка група прикметників. Відмінювання прикметників (тверда і м'яка групи). Ступені порівняння прикметників. Синтаксичний зв'язок прикметника з іменником.

Числівник. Значення числівника. Розряди числівників за значенням і граматичними ознаками. Кількісні і порядкові числівники. Групи числівників за будовою. Прості, складні, складені числівники. Неозначено-кількісні числівники. Відмінювання числівників.

Займенник. Значення займенників. Співвідношення займенників з іншими частинами мови. Особові займенники. Особово-вказівні займенники. Зворотний займенник *себе*. Присвійні займенники. Вказівні займенники. Означальні займенники. Питально-відносні займенники. Заперечні займенники. Відмінювання займенників.

Дієслово. Значення дієслова. Два варіанти дієслівних форм: основа інфінітива і основ теперішнього часу. Дві дієвідміни дієслова. Категорія виду. Категорія перехідності / неперехідності. Категорія особи. Модальні значення необхідності безособових дієслів *не було, нема*. Категорія часу. Вживання часових форм. Категорія способу. Категорія дієслівного стану. Безособові дієслова. Дієслівне керування. Дієслова руху.

Дієприкметник. Активні дієприкметники теперішнього часу. Активні дієприкметники минулого часу. Пасивні дієприкметники. Предикативні форми на *-но, -то*.

Дієприслівник. Дієприслівники недоконаного виду теперішнього часу. Дієприслівники минулого часу. Дієприслівники на *-ся -сь*.

Прислівник. Значення прислівника, його граматичні ознаки. Якісно-означальні прислівники. Прислівники способу або образу дії. Кількісно-означальні прислівники. Обставинні прислівники часу. Безособово-предикативні прислівники, що виражають стан природи. Функції прислівників у реченні.

Прийменники. Вживання прийменників з відмінковими формами іменників. Значення прийменників у прийменниково-відмінкових конструкціях.

Сполучники і сполучні слова, їхнє значення і вживання.

Частки, їх значення і вживання.

Вигуки, що виражають етикет-вітання, подяку, побажання, вибачення тощо.

4. Синтаксис.

Вираження суб'єктно-предикативних відношень.

Просте речення. Розповідне речення. Питальне речення. Спонукальне речення. Просте ускладнене речення.

Складне речення.

Лексичний мінімум з української мови

Лексичний мінімум має складати щонайменше 2 500 слів і словосполучень, що відповідає широкому профілю навчального закладу. Активний лексичний мінімум має складати щонайменше 1 200 слів і словосполучень.

4. Порядок проведення вступного іспиту

Вступний іспит проводять відповідно до Правил прийому до Харківської державної академії культури у 2021 році.

5. Структура вступного іспиту

Вступний іспит передбачає три субтести для комплексного оцінювання рівня сформованості мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей:

- субтест на володіння граматичним матеріалом
- письмовий субтест на текстовому матеріалі в межах професійної діяльності (вид мовленнєвої діяльності – анотація наукового тексту);
- усний субтест, що ґрунтується на фаховому змісті та враховує потреби навчально-професійної комунікації (вид мовленнєвої діяльності – говоріння, співбесіда за темою майбутнього наукового дослідження).

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

**знань іноземних громадян та осіб без громадянства,
які вступають до ХДАК в 2021 році
для здобуття освітньо-наукового ступеня «ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»
(з предмету «Українська мова як іноземна»)**

Знання з української мови як іноземної оцінюються за 100-бальною шкалою, початком відліку є 100 балів. Загальна оцінка вступного випробування виводиться на підставі оцінок за кожен його компонент і складає 100 балів, таким чином максимальна оцінка вступного випробування може скласти 200 балів. Іноземний громадянин не отримує рекомендації до зарахування, якщо набирає менше 124 балів.

1. АНОТУВАННЯ НАУКОВОЇ СТАТТІ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (50 балів).

50-10	Оформлення вступного абзацу на достатньому рівні. Точна передача фактів, відсутність спотворення інформації. Нейтральність суджень / передача авторського задуму. Дотримання зв'язності та логічності. Правильне мовне оформлення. Дозволяється незначна кількість помилок, які все ж не заважають розумінню конспекту.
10-0	Оформлення вступного абзацу на низькому рівні. Передача фактів неточна, інформація спотворена. Не дотримана нейтральність суджень / передача авторського задуму. Логічність речень не дотримується. Мовне оформлення з грубими стилістичними і граматичними помилками. Велика кількість помилок, що заважає розумінню готової анотації.

II. Усне висловлювання (СПІВБЕСІДА ЗА ТЕМОЮ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ) (25 балов).

25-7	Комунікативно незначні помилки при усному висловлюванні. Відсутність порушень лексичної мовної норми. Реалізованість обраної граматичної структури. Володіння матеріалом за темою майбутнього наукового дослідження. Неспотвореність смислу повідомлення. Відсутність труднощів при усному висловлюванні. Достатній рівень володіння діалогічним мовленням; розуміння питань, їх оформлення відповідно до норм української мови. Дозволяється незначна кількість помилок, які все ж таки не заважають взаєморозумінню.
------	--

7-0	Комунікативно значні помилки при усному висловлюванні. Наявність порушень лексичної мовної норми. Нереалізованість обраної граматичної структури. Володіння матеріалом за темою майбутнього наукового дослідження на низькому рівні. Низький рівень володіння діалогічним мовленням; нерозуміння питань, їх оформлення із значними відхиленнями від норм української мови. Наявність великої кількості помилок, які заважають взаєморозумінню. Рівень володіння мовою не дозволяє брати участь у діалозі; нерозуміння питань співрозмовника.
-----	--

II. Граматичний тест (25 баллов).

25-7	Знання відмінкової системи української мови. Уміння правильно відмінювати іменники, прикметники і займенники. Здатність правильно використовувати прості прийменники на письмі. Відсутність або незначна кількість помилок при використанні форм дієслова. Уміння відрізнати і використовувати види складнопідрядних речень.
7-0	Знання відмінкової системи української мови на низькому рівні. Невміння правильно відмінювати іменники, прикметники і займенники. Відсутність здатності правильно використати прості прийменники на письмі. Наявність великої кількості помилок при використанні форм дієслова. Невміння відрізнати і використовувати види складнопідрядних речень.

Список рекомендованої літератури

1. Антонів, О. В. Українська мова для іноземців: модул. курс B1-B2 : навч. посібник; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Центр україністики. Київ : Інкос, 2012. 271 с.
2. Бахтіярова Х.Ш. Українська мова: практичний курс для іноземців. Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 319 с.
3. Палінська О. Крок-1 (рівень A1-A2). Українська мова як іноземна: книга для студента . Львів: Артос, 2011. 100 с.
4. Чистякова А.Б. Українська мова для іноземців: підручник для іноземних студентів вищих навч. закладів. Харків: вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.
5. Читаємо українською: зб. текстів для читання з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення / за ред. Н.Лисогуб. Суми: Вид-во СумДУ при Сумському державному університеті. 73с.

Голова предметної
екзаменаційної комісії

Олена БІЛИК

ЗРАЗОК
ТЕСТУВАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ З ЧИСЛА ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН
ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА,
які вступають до ХДАК у 2021 році
для отримання освітньо-наукового ступеня «ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ»

ЛЕКСИКА І ГРАМАТИКА

Завдання 1. Виберіть і позначте правильний варіант слова чи словоформи у кожному завданні:

- 1 Мій брат любить ... пригодницькі серіали.
 А) дивиться Б) дивитися В) бачити
- 2 Коли студент заходить в клас, то завжди ...
 А) вітався Б) вітав В) вітається
- 3 Група ... з іноземних студентів.
 А) складає Б) складаються В) складається
- 4 Ми часто ... друзів у центрі міста.
 А) зустрічаємо Б) зустрічаємося В) зустрічаєте
- 5 Ігор ... щоб зателефонувати друзі.
 А) зупинився Б) зупинив В) зупинилися

Завдання 2. Встановіть відповідність між реченнями і словами (словоформами, фразами).

1. Учора я зустрів відомого професора, ... написав дуже цікаву монографію про історію України. а) з якими
2. Друзі, ... я хотіла б подорожувати, – мої одногрупники. б) який
3. У Києві розташований університет, ... хочуть навчатися студенти з усієї країни. в) якій
4. Дівчина, ... я допомагала розв'язувати складні математичні завдання, вступила на факультет інформатики. г) у якому

1.	2.	3.	4.

1. Зверни увагу на... , яка іде нам назустріч. а) людини
2. Я знайомий з.... , яка іде нам назустріч. б) людині
3. Ви не знаєте ... , яка іде нам назустріч. в) людину
4. Він сказав "Добрий день"....., яка іде нам назустріч. г) людиною

1.	2.	3.	4.

1. Лейла часто спілкується з рідними. Вона ... а) ... також хоче працювати в навчальному закладі
2. Андрій хоче відкрити нову зірку. Він ... б) ...сценарист.
3. Мати Світлани – викладач. Вона ... в) ... проводить багато часу в обсерваторії.
4. Володимир пише тексти для кінофільмів. Він ... г) ... дуже сумує за своєю сім'єю.

1. ... я післязавтра зустріну Віру, то розповім їй нову історію. а) якби
2. Мої друзі хочуть, ... на літніх канікулах ми поїхали відпочивати в гори. б) щоб
3. Я не взяла підручник, ... мені було складно орієнтуватися в новій темі. в) тому
4. ... ми повторювали вивчений матеріал, то легше було б вчитися. г) якщо

1.	2.	3.	4.

Завдання 3. Правильним є тлумачення фразеологізму:

Фразеологізми:

Значення:

1. Зробити з мухи
 - А. Зробити щось значне, чого не вола могли зробити раніше;
 - Б. Дуже перебільшувати щось;
 - В. Одна з циркових вистав;
 - Г. Значний, довгоочікуваний успіх.
2. Наставляти на розум
 - А. Працювати медпрацівником;
 - Б. Працювати педагогом;
 - В. Даючи розумні поради, навчати і повчати;
 - Г. Критично ставитись до когось.
3. Кіт наплакав
 - А. Не дуже гарно;
 - Б. Не дуже мало;
 - В. Хитро і вміло;
 - Г. Дуже мало.
4. Сідати не у свої сани
 - А. Займати чужу посаду;
 - Б. Не розуміти суть справи;
 - В. Братися не за свою справу;
 - Г. Не мати достатніх коштів.

1.	2.	3.	4.

АНОТУВАННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ З ФАХУ

Завдання. Напишіть анотацію наукового тексту з фаху (див. статтю в додатку), виконуючи наступні дії:

1. Розбийте текст на смислові частини.
2. Виділіть у кожній частині головну думку, сформулюйте її у вигляді речення, запозиченого з прочитаного тексту
- 3.. Сформулюйте тему статті та головну думку своїми словами.
4. Сформулюйте провідні проблеми, які підняв автор у статті
5. Осмисліть, до яких висновків дійшов автор статті, які він дає пропозиції.
6. Визначте значущість наукової роботи на сучасному етапі.

СПІВБЕСІДА ЗА ТЕМОЮ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Завдання. Почніть діалог, звертаючи увагу на наступні питання:

- як Вас звуть;
- на якому факультеті плануєте навчатися ;
- Ваша спеціальність;
- тема Вашого майбутнього наукового дослідження (дипломної роботи);
- роль Вашого майбутнього наукового дослідження в розвитку науки, культури, мистецтва у Вашій країні та в Україні.